

Vlaanderen
is erfgoed

Onderzoeksrapport

Archeologische opgraving aan de Markt in Rumst

Eindverslag van een toevalsvondst

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

COLOFON

TITEL

Archeologische opgraving aan de Markt in Rumst.
Eindverslag van een toevalsvondst.

REEKS

Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed nr. 385

AUTEURS

Daan Broeckmans, Jennifer Van Ranst en Sander Milis

JAAR VAN UITGAVE

2026

Een uitgave van agentschap Onroerend Erfgoed, Wetenschappelijke
instelling van de Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Omgeving
Published by the Flanders Heritage Agency, Scientific Institution of the
Flemish Government, policy area Environment

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Peter De Wilde

OMSLAGILLUSTRATIE

Zicht op de sporen in het noordelijk deel van de werkput.
Copyright ABO nv/agentschap Onroerend Erfgoed, foto: ABO nv

agentschap Onroerend Erfgoed
Koning Albert II-laan 15 bus 236
1210 Brussel
T +32 2 553 16 50
info@onroerenderfgoed.be
www.onroerenderfgoed.be

Dit werk is beschikbaar onder de Modellicentie Gratis Hergebruik v1.0.
This work is licensed under the Free Open Data Licence v.1.0.

Dit werk is beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding
4.0 Internationaal-licentie. Bezoek
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> om een kopie te zien van
de licentie.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution
4.0 International License. To view a copy of this license, visit
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

<https://doi.org/10.55465/JTOK4473>
ISSN 1371-4678
D/2026/3241/174

ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING AAN DE MARKT IN RUMST

Eindverslag van een toevalsvondst

DAAN BROECKMANS, JENNIFER VAN RANST EN SANDER MILIS

INHOUD

1	ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PROJECT.....	5
2	INLEIDING	6
3	DE ONDERZOEKSOPDRACHT, WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET ONDERZOEK	9
4	AANPAK VERDER ONDERZOEK, ONDERZOEKSVRAGEN EN POTENTIEEL VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK.....	11
5	DE CONTEXT.....	12
5.1	LANDSCHAPPELIJKE CONTEXT.....	12
5.2	HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE CONTEXT.....	12
5.2.1	BREDERE HISTORISCHE CONTEXT	12
5.2.2	SYNTHESE VAN RECENT ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK.....	13
6	BESCHRIJVING VAN DE SITE	20
6.1	BODEMKUNDIGE SITUATIE	20
6.2	SPOREN EN STRUCTUREN	21
6.3	VONDSTEN	29
6.4	INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE.....	29
6.5	SYNTHESE VAN DE KENNIS OVER DE ARCHEOLOGISCHE SITE	31
7	SAMENVATTING.....	33
8	BIBLIOGRAFIE	34
8.1	LITERATUUR	34
8.2	WEBSITES	34
9	BIJLAGEN.....	36
9.1	LIJST VAN PLANNEN EN KAARTEN.....	36
9.2	LIJST VAN FOTO'S.....	36
9.3	LIJST VAN SPOREN.....	37

1 ADMINISTRatieve GEGEVENS VAN HET PROJECT

Toevalsvondst Markt Rumst

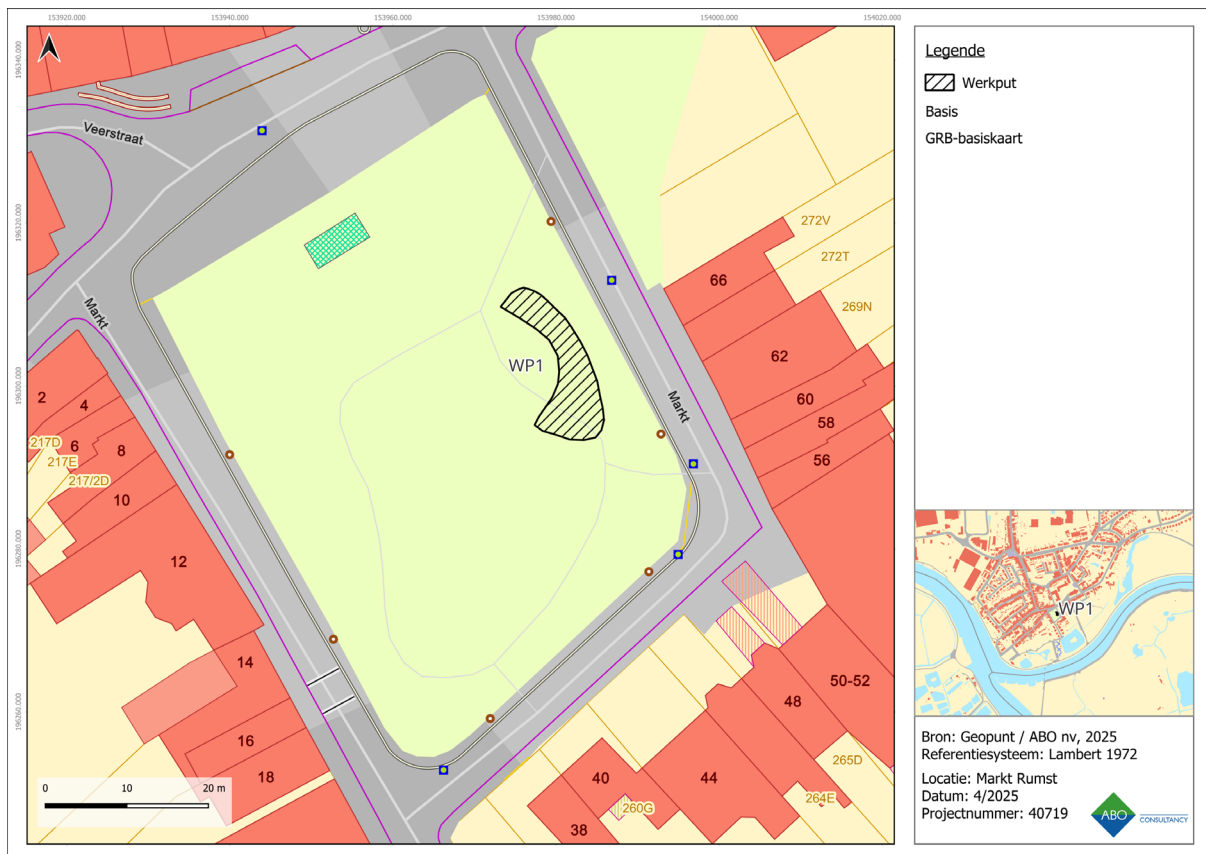
Projectcode	2025C329
Naam en erkenningsnummer erkende archeoloog	Agentschap Onroerend Erfgoed (aOE) OE/ERK/Archeoloog/2015/00001
Veldwerkleider	Daan Broeckmans
Locatiegegevens van het onderzochte gebied	
Provincie	Antwerpen
Gemeente	Rumst
Deelgemeente	Rumst
Adres	Markt 66, 2840 Rumst
Toponiem	Markt Rumst
Bounding box in Lambertcoördinaten (EPSG:31370)	Xmin: 153.973,22 m Ymin: 196.293,36 m Xmax: 153.985,91 m Ymax: 196.312,07 m
Kadastrale informatie	Openbaar domein
Toevalsvondst	
Datum vondst	25/03/2025
Datum melding	25/03/2025
Dossiernummer	TVID 247442
CAI	https://id.erfgoed.net/waarnemingen/993699
Begin- en einddatum veldwerk	31/03/2025 (één werkdag)
Oppervlakte van het onderzoeksgebied	96,55 m ²

Terreinwerk	Daan Broeckmans en Jennifer Van Ranst
Opmetingen en aanmaak kaartmateriaal	Daan Broeckmans en Jennifer Van Ranst
Tekenwerk en plannen	Daan Broeckmans en Jennifer Van Ranst
Fotografie terrein en vondsten	Daan Broeckmans en Jennifer Van Ranst
Rapportage	Daan Broeckmans, Jennifer Van Ranst en Sander Milis
Opvolging project	Marijn Van Gils (aOE)
Lay out	Sylvia Mazereel (aOE)

2 INLEIDING

In het kader van rioleringswerken en de heraanleg van de openbare ruimte in het centrum van Rumst zijn op 25 maart 2025 acht archeologische sporen aangetroffen en gemeld als toevalsvondst. De toevalsvondst werd aangetroffen tijdens de uitgraving van een wadi ter hoogte van Markt 66, 2840 Rumst. De zone waarin de werken worden uitgevoerd heeft een hoog archeologisch potentieel. De onderzochte zone ligt niet ver van de gekende Romeinse *vicus* van Rumst¹. In de buurt van de toevalsvondst is een Romeins brandrestengraf aangetroffen. Aan de andere kant van de straat heeft het Kasteel van Rumst gestaan. Dit kan gedateerd worden in de 15de eeuw²³. Bovendien zijn op Markt en in de naburige straten sporen en vondsten aangetroffen uit de middeleeuwen en de Nieuwe Tijd⁴. Het onderzoeksgebied bevindt zich op de Markt in Rumst. De opgegraven werkput zoals zichtbaar op Figuur 1 komt overeen met het onderzoeksgebied.

Figuur 1: GRB-basiskaart (© Digitaal Vlaanderen) met weergave van werkput 1. De contouren van de werkput komen overeen met de contouren van het onderzoeksgebied.

De sporen zoals ze zijn aangetroffen in het vlak zijn zichtbaar in Figuur 2. Het gaat in totaal over 8 sporen. Drie sporen zijn grote zwarte vlekken die in eerste instantie geïnterpreteerd zijn als diepere uitlopers van een bovenliggende laag. De vijf andere sporen zijn kuilen waarvan de interpretatie niet verfijnd kan worden op basis van hoe de sporen zichtbaar zijn in het vlak. Twee van deze sporen zijn doorsneden door een van de zwarte vlakken. Centraal doorheen de werkput loopt een recente verstoring die ontstaan is na het aanleggen en uitgraven van een riolering. Ter hoogte van deze verstoring is de bodem diepgaand verstoord en worden geen archeologische resten verwacht.

¹ Inventaris Onroerend erfgoed 2025a.

² Van Gils 2021.

³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025b.

⁴ Heirbaut en Nuyts 2025a en b.

Het onderzoek van archeologische toevalsvondsten is een decretale taak van het agentschap Onroerend Erfgoed, maar zij kan zich hierin laten ondersteunen door private partners. Via deze weg heeft het agentschap Onroerend Erfgoed ABO nv aangesteld om deze toevalsvondst verder te onderzoeken door middel van een archeologische opgraving. Op 31 maart 2025 werd het terreinwerk uitgevoerd door twee archeologen van ABO nv onder supervisie van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Figuur 2: Overzicht van de aangetroffen sporen van de toevalsvondst na het uitgraven van de wadi vanuit het noorden (boven), het zuiden (midden) en het noordwesten (onder) (© TRIHARCH).

Op basis van de aangeleverde informatie, foto's en context was het duidelijk dat de archeologische sporen onderzocht moesten worden door middel van een vlakdekkende opgraving. De wadi waarin de sporen zijn aangetroffen is opgegraven tot op het diepste niveau van de geplande werkzaamheden.

De uitgewerkte resultaten van dit archeologisch onderzoek, de verdere verwerking van de onderzoeksgegevens en vondsten, en de interpretatie van de site binnen de ruimere historische context vormen het onderwerp van dit eindverslag.

Figuur 3: Topografische kaart van het onderzochte gebied (© Digitaal Vlaanderen) met het onderzochte gebied in het zwart gearceerd (© agentschap Onroerend Erfgoed).

3 DE ONDERZOEKSOPDRACHT, WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET ONDERZOEK

Het terreinwerk werd uitgevoerd op maandag 31 maart 2025 door ABO nv vertegenwoordigd door erkend archeoloog Daan Broeckmans en assistent-archeoloog Jennifer Van Ranst. Op die dag was het droog en bewolkt tot zonnig met temperaturen tot 15°C. De opgraving werd uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk 4.0.

Bij aanvang van de opgraving was de wadi reeds volledig uitgegraven tot op de geplande diepte. De diepte van de wadi kwam voor een groot deel overeen met de hoogte waarop het archeologisch niveau zich bevindt. Het archeologische niveau bevindt zich op de overgang van een bovenliggende verstoringslaag naar de onderliggende natuurlijke bodem. Aangezien de wadi al volledig uitgegraven was en er geen verdere bodemingreep plaats zou vinden, kon er geen profielput geplaatst worden om de bodemopbouw grondig in kaart te brengen. Op basis van de uitgegraven schuine wand van de wadi kan wel gesteld worden dat het archeologisch vlak zich bevindt op de overgang van de versterking naar de natuurlijke bodem. Daartussen ligt nog een donkere laag die het archeologische vlak afschermt.

Zoals eerder aangehaald werd de toevalvondst gemeld op 25 maart 2025. Het veldwerk werd uitgevoerd op 31 maart 2025. Daartussen heeft het vlak dus zes dagen open gelegen. In deze zes dagen heeft het op enkele kleine buien na niet geregend. Het vlak lag er nog relatief goed bij. Het volstond om in eerste instantie het vlak opnieuw op te schaven. Gezien de beperkte oppervlakte van de werkput (96,55 m²) was dit snel gebeurd. Het vlak werd opgeschaafd door Daan Broeckmans en Jennifer Van Ranst van ABO nv en Marijn van Gils van het agentschap Onroerend Erfgoed. Tijdens de opgraving werd niet dieper gegraven met de graafmachine maar werden enkel manuele werktuigen gebruikt. Op het propere vlak konden de sporen opnieuw worden aangeduid. In totaal werden er opnieuw 8 sporen herkend. Het gaat over 3 grote zwarte vlekken die duidelijk herkenbaar zijn in het vlak en 5 sporen die niet heel duidelijk herkenbaar waren in het vlak. De sporen werden in overleg met de aanwezige archeologen aangeduid. Bij couperen van de sporen werden geen verdere vondsten aangetroffen. Bij het opschonen van het vlak werden geen verdere vondsten ingezameld. Metaaldetectie vormde geen meerwaarde op de beperkte sporen of de natuurlijke bodem errond en werd daarom niet toegepast.

Vervolgens werd in overeenstemming tussen Daan Broeckmans en Jennifer Van Ranst van ABO nv en Marijn Van Gils van het agentschap Onroerend Erfgoed de vervolgstategie bepaald. Deze was als volgt:

- Er werden vlakfoto's getrokken zodat de ruimtelijke samenhang tussen de sporen duidelijk is;
- Ieder spoor werd apart geregistreerd en ingemeten. De registratie bestaat uit het beschrijven, fotograferen en inmeten met GPS van het volledige spoor;
- De aard en omvang van de vijf vaag herkenbare sporen werd onderzocht door middel van een coupe. Na het plaatsen en registeren van de coupe werd de andere helft van het spoor uitgehaald;
- De diepte van de drie grote sporen werd in eerste instantie onderzocht door middel van een boring. Indien uit de boring bleek dat het spoor niet diep gaat, werd ervoor geadviseerd om deze lagen toch nog af te graven om te onderzoeken of er eventueel oudere sporen onder de laag aanwezig zijn. Indien uit de boring bleek dat het spoor wel dieper gaat werd deze niet verder onderzocht en werd geadviseerd voor een behoud *in situ* van de sporen.

Alle archeologische waarnemingen, registraties en documentatie werden uitgevoerd met behulp van ADA⁵ (Archeologische Databank ABO), een op maat ontwikkelde applicatie die de systematische

⁵ ADA werd ontwikkeld met inachtneming van de bepalingen uit de CGP, zodat alle gegevens volgens de geldende kwaliteitsnormen en wetenschappelijke vereisten worden geregistreerd. De applicatie maakt het mogelijk om archeologische informatie in real-time vast te leggen, te structureren en te koppelen aan visuele documentatie, waaronder veldtekeningen en digitale fotografie.

vastlegging van archeologische waarnemingen ondersteunt. Deze digitale registratiemethode zorgt voor een efficiënte en gestandaardiseerde documentatie van stratigrafische eenheden, sporen, structuren, vondsten en stalen.

De onmiddellijke onderzoeksvragen die zich voordoen bij het aantreffen archeologische sporen in het vlak zijn als volgt:

- Wat is de aard en datering van de aangetroffen sporen en vondsten?
- Hoe verhouden de sporen en vondsten zich tot de nabijgelegen Romeinse *vicus* van Rumst?
- Hoe verhouden de sporen en vondsten zich tot het nabijgelegen middeleeuwse kasteel van Rumst?
- Wat betekenen de onderzoeksresultaten voor toekomstige bodemingrepen op de Markt van Rumst?

Het beantwoorden van voorgaande onderzoeksvragen kan een nuttige bijdrage leveren aan de kenniswinst betreffende de historische ontwikkeling van de dorpskern van Rumst.

5 DE CONTEXT

5.1 LANDSCHAPPELIJKE CONTEXT

De onderzochte zone bevindt zich ter hoogte van de Markt in het centrum van Rumst. Het centrum van Rumst bevindt zich aan de samenvloeiing van de Nete en de Dijle. Na voorgenoemde samenvloeiing wordt dit de Rupel. De gemeente Rumst ligt in de zandstreek aan de voet van de Boomse Cuesta. Dit is een topografische hoogte ten zuiden van Antwerpen. De ruimere omgeving wordt gekenmerkt door een zacht golvend landschap met heuvels die tussen 12 mTAW en 31 mTAW liggen. De onderzochte zone ligt op een hoogte van 5,6 mTAW.

5.2 HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE CONTEXT

In dit hoofdstuk wordt de historische en archeologische context van de deze toevalsvondst besproken. Hierbij wordt ook een synthese gemaakt van het kasteel, de *vicus* en de markt van Rumst.

5.2.1 Bredere historische context

De onderzochte zone bevindt zich in het centrum van Rumst. Vanwege zijn ligging aan de samenvloeiing van de Dijle met de Nete waarna het de Rupel wordt, is het van oudsher een interessante locatie voor menselijke occupatie. Deze rivieren stromen ten zuiden van Rumst. Ten noorden ligt de Cuesta van Boom. Deze gradiëntzone maakte het een interessante locatie voor occupatie tijdens de steentijd. Een indicatie hiervan is het lithisch materiaal dat werd aangetroffen op een pleistocene zandrug in het westen van Rumst. Het materiaal kon gedateerd worden als behorende tot de Federmesser-cultuur uit het finaalpaleolithicum⁶. Op dezelfde locatie is ook lithisch materiaal uit het laatneolithicum en aardewerk uit de ijzertijd aangetroffen⁷.

Het centrum van Rumst ligt op een pleistocene zandrug aan de Rupel. In de Romeinse tijd liep de Romeinse heirbaan Bavai-Bergen-Asse-Utrecht door wat nu het westen van het centrum van Rumst is. Aan de kruising van deze heirbaan met de Nete/Rupel is de *vicus* van Rumst ontstaan. Deze bevond zich waar nu de Nijverheidsstraat, Romeins Veld, Molenveld, Abdon Braeckmansstraat en Veerstraat liggen. In en rond de eerdergenoemde zone werden resten aangetroffen die tussen de 1ste en 3de eeuw gedateerd kunnen worden. Ter hoogte van Molenveld heeft op het einde van de 2de – begin van de 3de eeuw waarschijnlijk een militair kamp gestaan⁸. Tot op heden is deze *vicus* maar in kleine stukjes onderzocht, waardoor er slechts een fragmentair beeld van is. Het is echter duidelijk dat er een *vicus* heeft gelegen met bewoning en artisanale activiteiten. In de ruime omgeving zijn nog verschillende sporen van Romeinse bewoning gevonden. Zo werd tijdens kleiontginning een grafveld aangetroffen en mag men ervan uitgaan dat ter hoogte van de waterwegen aanlegsteigers en een brug gestaan hebben⁹.

De Frankische strooptochten maken in 270 na Chr. een einde aan de Romeinse bewoning. In de vroege middeleeuwen vormt er zich een nieuwe gemeenschap. Getuige hiervan zijn enkele Merovingische sporen. In 837 na Chr. wordt deze gemeenschap door de Noormannen geteisterd. Door zijn gunstige ligging ontwikkelde Rumst zich later als handelscentrum waar zijn jaarmarkt wordt bezocht door lakenhandelaars uit Walem en Duffel. Vanaf de 9de eeuw wordt Rumst een onderhorige villa van de *villa dominicitate* van Grimbergen. In de daaropvolgende eeuwen wordt deze door verschillende families beheerd. De dorpskern ontwikkelde zich rond de Veer- en Vissersstraat nabij de Rupel. Er is

⁶ [Inventaris](#) Onroerend Erfgoed 2025c

⁷ [Inventaris](#) Onroerend Erfgoed 2025c

⁸ Jacobs & Sevenants 2010.

⁹ [Inventaris](#) Onroerend Erfgoed 2025a

voornamelijk sprake van kleinschalige bebouwing¹⁰. Aan de Markt, dicht bij de onderzochte zone, stond het Rupelslot. Dit was de voornaamste burcht van de familie Berthouts in de 13de eeuw. Een deel van het kasteel is als toevalsvondst opgegraven. Tijdens deze opgraving zijn een toren en een weermuur aangetroffen. Bij verder waarderingsonderzoek werd onder andere een tweede toren aangetroffen¹¹. Op oude kadastrale kaarten is te zien dat ten westen van het kasteel een gracht lag. De vormkenmerken wijzen op een datering tussen de 13de en 15de eeuw. De baksteenformaten en bewerkingssporen op de natuurstenen verfijnden dit tot een datering vanaf 1425. In 1719 wordt het kasteel gesloopt. Op dat moment was het kasteel al niet meer in gebruik en was het grotendeels een ruïne¹².

In de periode na de middeleeuwen ontwikkelde Rumst zich verder. Van de 15de tot de 17de eeuw wordt het Lazarusdorp ten zuidoosten van de Mechelsesteenweg druk bezocht. Aan de Markt ligt een drossaardhuis uit de 17de eeuw waardoor Rumst gezien kan worden als een vooraanstaande gemeente. Op de Ferrariskaart (1774-1778) is het drossaardhuis ten westen de onderzochte zone te zien. De Markt, zoals die vandaag is, had zich toen nog niet ontwikkeld. Vanaf de 19de eeuw komt in de ruime Rupelstreek de baksteenproductie op en ontstaan er verschillende steenfabrieken. Dit was in Rumst niet anders. In Rumst ontstaan arbeiderscités om de arbeiders te huisvesten. De bazen kregen grotere villa's¹³.

5.2.2 Synthese van recent archeologisch onderzoek

De beperkte grootte van de werkput en het gebrek aan vondsten in de gecoupeerde sporen bemoeilijken het plaatsen van de site in historisch en functioneel perspectief. Op Figuur 8 worden de locaties getoond van recent archeologisch (voor)onderzoek, alsook waarnemingen en aanduidingsobjecten uit de inventaris Onroerend Erfgoed in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied. Aan de hand van deze gegevens wordt de ontwikkeling van de vicus, het kasteel en de markt geschetst. Na de bespreking van de resultaten van de huidige toevalsvondst (zie hoofdstuk 6) zal geprobeerd worden om deze te kaderen binnen deze historische ontwikkelingen door te zoeken naar raakvlakken.

5.2.2.1 De vicus van Rumst

Op zo'n 100 m ten westen van het onderzoeksgebied vangt het archeologisch geheel van de vicus van Rumst aan¹⁴. Deze Romeinse nederzetting werd, net als de hedendaagse dorpskern, gesticht op een dekzandrug op de noordelijke oever van de samenvloeiing van Nete en Dijle. Op deze locatie bevond zich ook het kruispunt van Romeinse wegen richting Asse, Elewijt, Kontich en Antwerpen. Archeologische vondsten wijzen vooral op intensieve bewoning vanaf de 1ste eeuw na Chr. tot en met de 3de eeuw. Vermoedelijk bevond zich ter hoogte van het Molenveld (gelegen op 250 m van het onderzoeksgebied ter hoogte van de gelijknamige straat) een militair kamp. Onderzoek naar de vicus neemt tot de dag van vandaag mondjesmaat toe: nagenoeg de gehele site is volgebouwd met smalle woonpercelen. Waar archeologisch onderzoek gebeurde, was dat steeds binnen een beperkte oppervlakte. Toch werden al in de 19de en 20ste eeuw talrijke vondsten gedaan waaronder schalen en ketels, standbeelden, bouwmetaal en aardewerk. In de periode 1987-1996 werd opgegraven op het Molenveld. Een nederzetting werd aangetroffen die bestond uit houten huizen in leemvakwerk met halfondergrondse kelders en artisanale structuren. Een bijzondere vondst was een aantal gietmallen voor munten. Lokale artisanale activiteiten bestonden onder meer uit productie van aardewerk, glas en keramisch bouwmetaal. Een wal en grachten bevestigden de locatie van een verdedigingscomplex. De site raakte in verval vanaf het 3de kwart van de 3de eeuw. Van belang is ook

¹⁰ [Inventaris Onroerend Erfgoed 2025d](#).

¹¹ Sevenants *et al.* 2024.

¹² Van Gils 2021; [Inventaris Onroerend Erfgoed 2025b](#).

¹³ [Inventaris Onroerend Erfgoed 2025d](#).

¹⁴ [Inventaris Onroerend Erfgoed 2025a](#).

dat de exacte begrenzing van de *vicus* in oostelijke richting nog steeds ter discussie staat. Zo werd bij verbouwing van de Sint-Pieterskerk Romeins materiaal aangetroffen (dakpannen, aardewerk, een bronzen beeldje en een munt)¹⁵; hierbij is niet duidelijk of het gaat om *spolia* of het bestaan van Romeinse resten onder de kerk.

Een verder argument voor de uitbreiding van de *vicus* naar het oosten is een toevalsvondst uit juni 2025 ter hoogte van de Kazernestraat op 90 m ten noordwesten van voorliggende onderzoeksgebied¹⁶. Bij rioleringswerken werden twee Romeinse crematiegraven en een kuil aangetroffen. In één graf werd een deukbekertje aangetroffen, in een ander een urne met beker. In de putwand bevond zich een kuil met spijkers, aardewerkscherven en houtskool. De sporen konden deels *in situ* bewaard blijven onder de nutsleidingen.

Ook ten zuiden dient de afbakening van de *vicus* mogelijk uitgebreid te worden op basis van een toevalsvondst bij rioleringswerken in de Visserstraat¹⁷. Hierbij kon enkel een smalle zone onderzocht worden, gelegen tussen de bestaande riolering en het voetpad, waarbij rekening gehouden moest worden met andere nutsleidingen en aansluitingen. Het sporenbestand beperkt zich tot lagen in werkputten 1 en 2 die bijzonder rijk zijn in vondstmateriaal. Op basis van historische kaarten en opgravingsresultaten wordt aangenomen dat ter hoogte van de huidige Visserstraat in de Romeinse tijd een geul aanwezig was. De functie en herkomst van de geul is onduidelijk. De geul lijkt gebruikt te zijn geweest als dumpplaats. Een groot deel van het aardewerk uit de geul wordt gedateerd in de tweede helft van de 2de eeuw tot en met de 3de eeuw. Ook werden veel bouwmateriaal en spijkers aangetroffen.

5.2.2.2 Het kasteel van Rumst

Op 35 m ten noordoosten van de werkput werden in 2019 aan de Kerkstraat bij sloopwerkzaamheden kelders uitgebroken. Hierbij werden massieve muurresten aangetroffen waarna een toevalsvondst gemeld werd bij het agentschap Onroerend Erfgoed en een opgraving werd uitgevoerd¹⁸. Voorafgaand aan deze opgraving waren geen archeologische waarnemingen bekend die verband houden met het kasteel. Bij de opgraving werd een meer dan 3 m dikke muur aangetroffen uit baksteen en kalkmortel. De muur is hoefijzervormig en wordt geïnterpreteerd als hoektoren. Een eventueel vloerniveau kon niet bereikt worden omwille van de hoge grondwatertafel. De aanwezigheid van een verluchtingsgat geeft aan dat de funderingen nog niet bereikt werden. Enkele andere muren sluiten aan op deze toren en werden uit eenzelfde baksteensoort en -formaat vervaardigd. Tussen de muren werden ook gewelven aangetroffen die behoorden tot een kelder van een gebouw dat zich binnen de kasteelmuren bevond. De opgraving was vondstarm: slechts 9 aardewerkfragmenten en 2 fragmenten dierlijk bot werden ingezameld die alle vermoedelijk uit opvulpakketten afkomstig zijn. Op basis van vormkenmerken van de toren en weermuur wordt de structuur gedateerd tussen de 13de en de 15de eeuw (de late middeleeuwen). De baksteenformaten en bewerkingssporen op natuursteen doen een oprichting vanaf de 14de eeuw vermoeden. Een deel van het terrein werd niet opgegraven: de geplande bodemingrepen bedreigden daar het archeologisch vlak niet en behoud *in situ* werd aanbevolen.

Volgend op voorgenoemde toevalsvondst werd in 2020 in opdracht van de gemeente Rumst een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem uit wetenschappelijke vraagstelling uitgevoerd in verschillende fases¹⁹. Op basis van cartografische en historische bronnen werd vastgesteld dat het kasteel vier of vijf hoektorens moet hebben gehad. Historisch gezien vormt Rumst pas vanaf het einde van de 13de eeuw een afzonderlijke heerlijkheid onder Filips van Vianden. Vermoedelijk werd het kasteel aldus gesticht door Filips of een van zijn opvolgers. Mogelijk had het

¹⁵ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025e.

¹⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025f.

¹⁷ Heirbaut & Nuyts 2025a en b; Inventaris Onroerend Erfgoed 2025g en 2025h.

¹⁸ Van Gils 2021.

¹⁹ Sevenants *et al.* 2024.

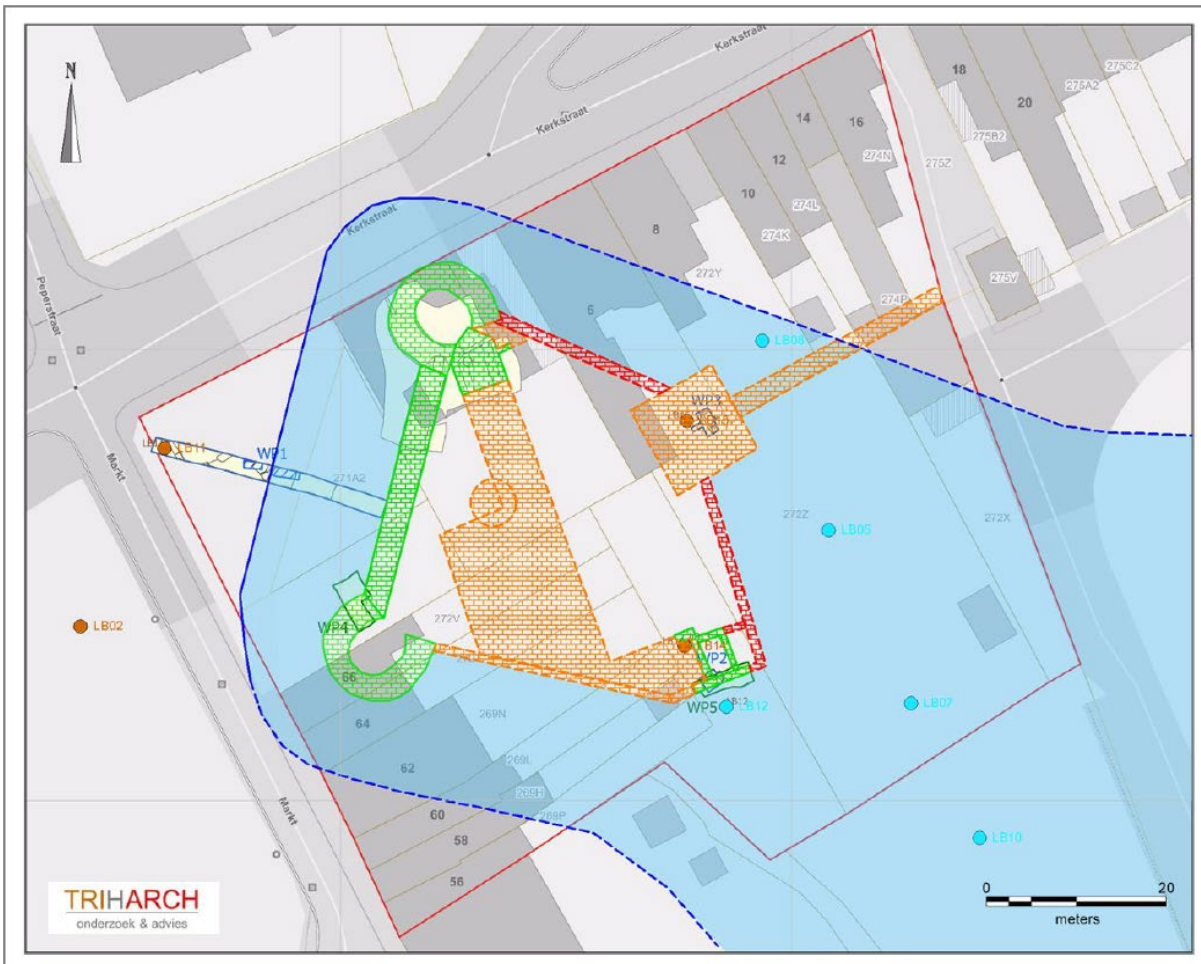
kasteel nog tot het midden van de 16de eeuw hoektorens en weermuren. Bij kelderonderzoeken van woningen werden geen muurresten aangetroffen die in verband konden worden gebracht met het kasteel. Het geofysisch onderzoek ondervond moeilijkheden bij de uitvoering omdat er geen grote open ruimtes waren die gescand konden worden. Toch werden plaatselijk anomalieën vastgesteld. Proefsleuven en proefputten werden aangelegd om te peilen naar de aard van deze anomalieën. Hierbij werd slechts gegraven tot op het eerste archeologische vlak. 153 vondsten werden selectief ingezameld, waarvan iets meer dan de helft bestond uit aardewerk van de 14de eeuw tot de 20ste eeuw. Ook bij de andere ingezamelde materiaaltypes werden gelijkaardige dateringen vastgesteld. Muurresten en andere sporen, waaronder de slotgracht en een tweede toren, werden aangesneden. Op basis hiervan werd een syntheseplan opgesteld waarop zowel de bevestigde als vermoedelijke positie van structurele elementen van het kasteel worden weergegeven (Figuur 5).

Bij uitvoering van een proefsleuvenonderzoek op de hoek van de Kerkstraat en de Markt in 2022 werden resten van de kasteelgracht en weermuur aangetroffen.²⁰ Opwellend grondwater bemoeilijkte het onderzoek. Toch werd een bakstenen funderingsmuur van minstens 2 m breed herkend op *circa* 2 m beneden maaiveld. De ligging van deze muur bevindt zich in het verlengde van de eerder geregistreerde toevalsvondst in 2019²¹. Ook de aangetroffen gracht komt overeen met de ligging op historische kaarten. Een kleine gebogen muur gelegen buiten de kasteelgracht wordt toegeschreven aan een schoolgebouw dat in de 19de eeuw op deze locatie lag. De geplande werkzaamheden ter hoogte van dit deel van de Markt zouden de bodem tot op slechts 0,55 m-mv verstoren: dit laat een grote buffer ten opzichte van de resten van het middeleeuwse kasteel, haar gracht en het schoolgebouw en behoud *in situ* werd aanbevolen.

²⁰ Cleda 2022.

²¹ Van Gils 2021; Inventaris Onroerend Erfgoed 2025b.

Figuur 5: Synthesepan van het kasteel van Rumst (© Sevenants et al. 2024, p. 73).

5.2.2.3 De markt van Rumst

Vanaf de nieuwe tijd is de locatie van de werkput gekend uit cartografische bronnen. Gekend bouwkundig erfgoed benadrukt de centrale positie van de markt in de dorpskern van Rumst. Het Drossaardhuis, gelegen op 40 m afstand aan de westelijke rand van de Markt te Rumst²², is een stenen woning uit de 17de eeuw. De drossaard was een plaatselijke functionaris met gezag over het dorp. De woning was doorheen de tijd steeds aan het marktplein gelegen. De huidige Sint-Pieterskerk gelegen op 125 m naar het noordoosten is een neogotische kerk die in de tweede helft van de 19de eeuw werd gebouwd²³. Verder zijn ook twee dorpswoningen uit het midden van de 19de eeuw²⁴, een landhuis met tuin uit het eerste kwart van de 20ste eeuw²⁵ en een oorlogsmonument ter gedenking van de Wereldoorlogen gekend²⁶.

In 2022 werd in navolging van de archeologienota met ID 20000²⁷ een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ter hoogte van en in de onmiddellijke omgeving van de Markt in de vorm van een proefsleuvenonderzoek²⁸. Drie zones zijn te onderscheiden: de kerk, de kasteelgracht en de Markt. De zone van de kerk wordt niet verder besproken: de beperkte geplande diepte van de bodemingrepen maakte dat bij het plaatsen van werkputten tot op deze diepte geen relevante archeologische sporen

²² Inventaris Onroerend Erfgoed 2025i.

²³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025e.

²⁴ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025j en 2025k.

²⁵ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025l.

²⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025m.

²⁷ Cleda 2021.

²⁸ Cleda 2022.

aanwezig waren. De weinige sporen die op de Markt werden aangetroffen waren slechts ondiep bewaard met een vage aflijning en zonder vondsten; een natuurlijke herkomst kon niet uitgesloten worden.

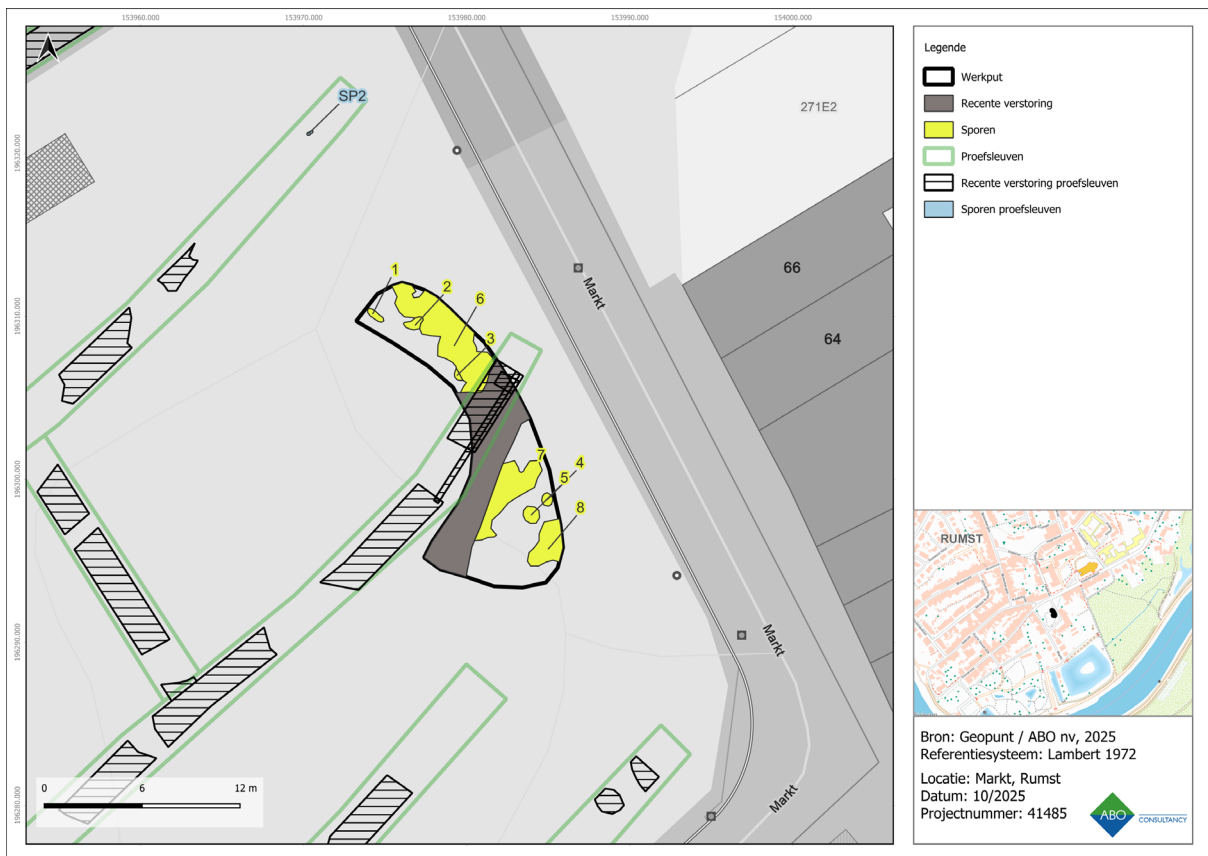
In het vlak en de profielen ter hoogte van de Markt werden verstoringen vastgesteld waarin baksteenpuin werd aangetroffen tot op een diepte van 1 m beneden maaiveld. De nota wijst dit puin toe aan 'een voormalige hoeve die op de Ferrariskaart in het centrale deel van het park in de marktzone afgebeeld wordt en die eind 18de - begin 19de eeuw werd gesloopt'. De dorpskern van Rumst is echter op de rand van een kaartblad van deze kaart gelegen; deze randen hebben vaker te lijden onder een slechte georeferentie. Het kaartblad werd van een betere georeferentie voorzien (Figuur 6). De voormelde 'voormalige hoeve' is de 17de-eeuwse woning van de drossaard die vandaag de dag nog steeds bestaat en als monument is erkend (cf. *supra*). De werkput zelf ligt op een akker met net ten zuiden een moestuin en ten oosten een restant van de gracht van het verdwenen kasteel. De huidige markt van Rumst fungeerde bij het maken van de Ferrariskaart eind 18de eeuw dus nog niet als marktplaats maar was een akker. Het dorpscentrum lijkt zich eerder in de Veerstraat te bevinden.

Figuur 6: Nieuwe georeferentie van de Ferrariskaart (© Digitaal Vlaanderen) met aanduiding van de werkput (© agentschap Onroerend Erfgoed).

Figuur 7 vergelijkt de resultaten van het proefsleuvenonderzoek uit 2022 met die van de voorliggende toevalsvondst. In de toenmalige proefsleuf werden ter hoogte van de werkput grote recente verstoringen aangetroffen die verband hielden met nutsleidingen. Dezelfde verstoring breidt zich ook uit in de voorliggende werkput. De verstoringen werden veroorzaakt door infrastructuurwerken aan nutsleidingen (verwijderen van de vroegere riolering). Omwille van de verstoorte aard van het vlak en de beperkte diepte van de geplande bodemingrepen werd er toen geen kijkvenster op dit deel van het onderzoeksgebied geplaatst.

Figuur 7: Vergelijking van het proefsleuvenonderzoek en de voorliggende werkput op het GRB (© Digitaal Vlaanderen, agentschap Onroerend Erfgoed).

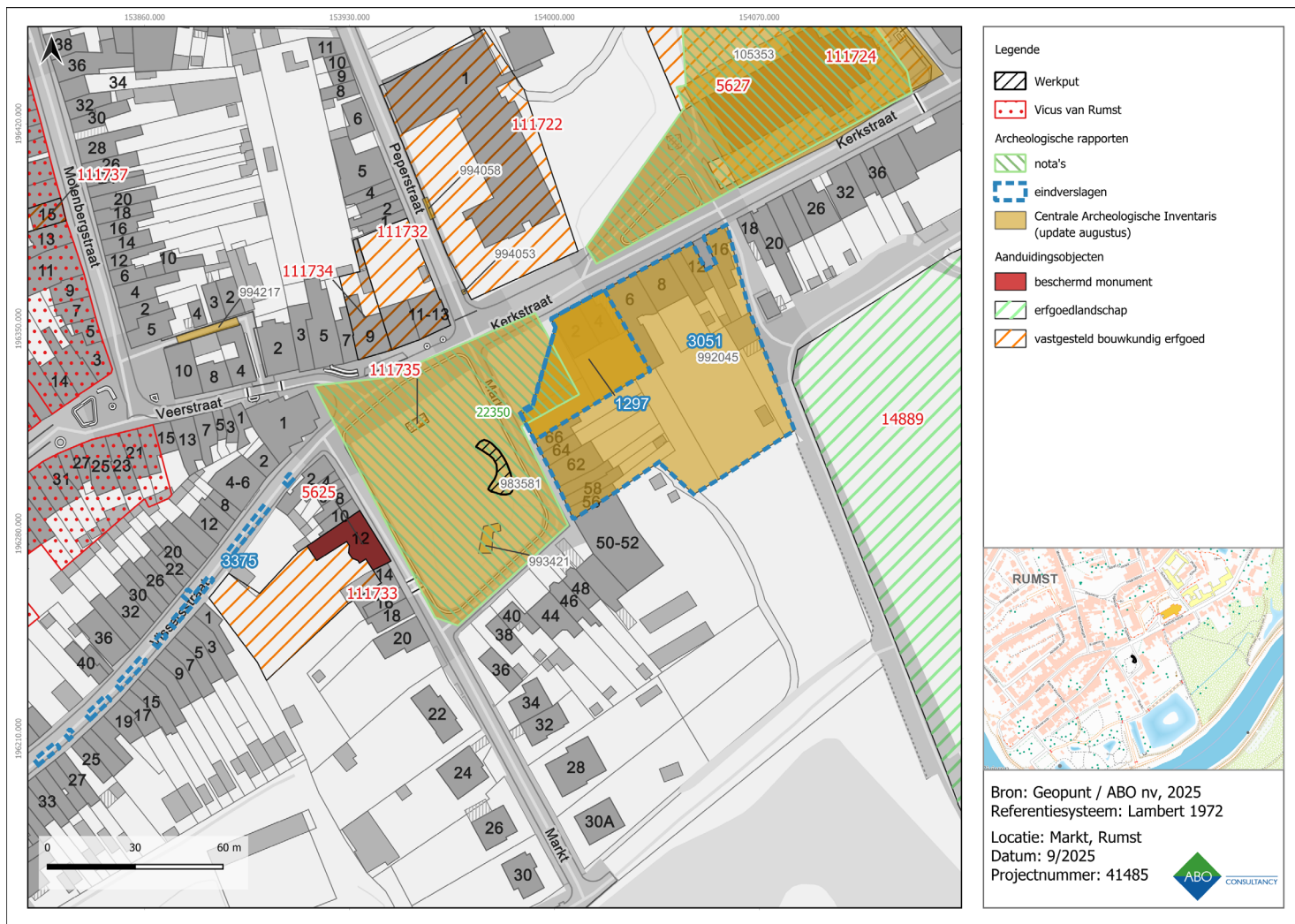
Op de Markt werd in maart 2025 nog een toevondst gemeld onder gelijkaardige omstandigheden op slechts 10 m ten zuiden van de voorliggende werkput²⁹. Bij aanleg van een wadi werden ‘drie of vier’ sporen waargenomen en als toevondst gemeld. Er waren veel verstoringen in het vlak, er werden geen vondsten aangetroffen en er kon geen link gelegd worden tussen de sporen onderling. Het onderzoek bleef beperkt tot een documentatie van de sporen.

Op de hoek van de Kerkstraat en de Peperstraat werd bij rioleringswerken een ronde bakstenen waterput aangetroffen³⁰. De fundering bestond uit natuursteen. In de vulling werd aardewerk uit de 19de-20ste eeuw aangetroffen. De waterput kon *in situ* behouden blijven. Tot slot werden bij rioleringswerken verderop in de Peperstraat in mei 2025 grijze lagen aangetroffen met ‘één of mogelijk twee bodemsporen’³¹. In de sporen werd aardewerk uit de late middeleeuwen aangetroffen. De lagen en sporen blijven bewaard buiten het tracé van de riolering.

²⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025n.

³⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025o.

³¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025p.

Legende

- Werkput
- Vicus van Rumst
- Archeologische rapporten**
- nota's
- eindverslagen
- Centrale Archeologische Inventaris (update augustus)
- Aanduidingsobjecten**
- beschermd monument
- erfgoedlandschap
- vastgesteld bouwkundig erfgoed

RUMST

Bron: Geopunt / ABO nv, 2025
 Referentiesysteem: Lambert 1972
 Locatie: Markt, Rumst
 Datum: 9/2025
 Projectnummer: 41485

Figuur 8: Synthese van relevante archeologische waarden in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied, geprojecteerd op het GRB (© Digitaal Vlaanderen, agentschap Onroerend Erfgoed).

6 BESCHRIJVING VAN DE SITE

6.1 BODEMKUNDIGE SITUATIE

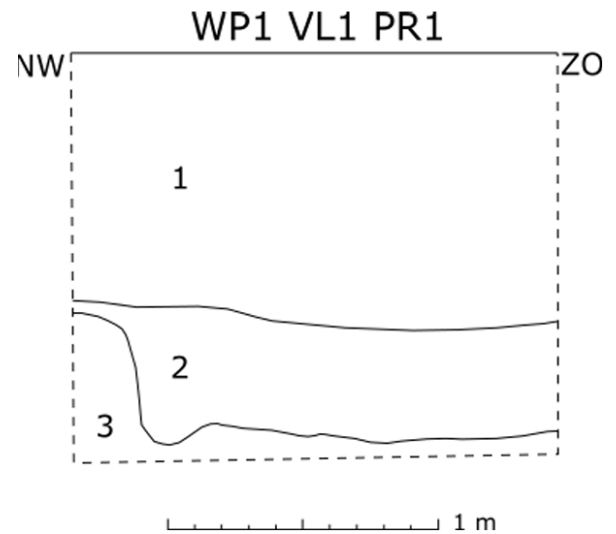
Volgens de bodemkaart komt ter hoogte van het terrein een OB-bodem voor. Ter hoogte van dergelijke bodems werd vaak de oorspronkelijke natuurlijke bodemopbouw ten gevolge van menselijk ingrijpen sterk gewijzigd of vernietigd. Het bodemtype wordt echter ook gebruikt voor zones waarbinnen omwille van verhardingen en/of bebouwing geen bodemonderzoek kon plaatsvinden.

Het archeologisch onderzoek vond plaats na de melding van een toevalsvondst. De sporen bevonden zich in de wadi die reeds tot op het geplande niveau uitgegraven was. Het was dus niet mogelijk om een bodemprofiel aan te leggen en de bodemopbouw ter hoogte van de onderzochte zone te onderzoeken. Naar aanleiding van de geplande werken is in 2021 een archeologienota opgesteld. Deze archeologienota³² (ID 20000; projectcode OE 2021E351) schreef voor twee zones verder onderzoek voor in de vorm van een proefsleuvenonderzoek; een derde zone ter hoogte van de Kerkstraat moest verder worden onderzocht in de vorm van een archeologische werfbegeleiding tijdens de werken. De overige delen van het terrein werden vrijgegeven van verder onderzoek. De resultaten van het vooronderzoek zijn beschreven in de nota³³ met ID 22350 (projectcode OE 2022A46). In deze nota werd geoordeeld dat er ter hoogte van de Markt geen archeologische resten meer verwacht worden als een gevolg van de vastgestelde verstoringsgraad. Ter hoogte van het voormalige kasteel van Rumst zijn wel sporen aangetroffen. Deze bevinden zich echter ruim onder de geplande verstoringsdiepte waardoor deze resten *in situ* bewaard kunnen blijven. Tijdens het proefsleuvenonderzoek op de Markt zijn echter wel bodemkundige profielen geregistreerd. Profiel 1 (Figuur 9) bevindt zich ten noorden van de onderzochte zone en kan indicatief zijn voor de bodemopbouw ter hoogte van deze onderzochte zone. De toplaag (1, ^Ah-horizont) is een donkerbruine, homogene aangevoerde laag. Ze is opgebouwd in een matig grof zand en bevat brokjes mortel en baksteen. De laag gaat ongeveer 1 m diep. Daarna wordt ze gevolgd door een donkergrijze zandlaag (2, ^Ch-horizont). In deze laag zitten gele vlekken van de onderliggende C-horizont. Er zijn ook brokjes baksteen en mortel aangetroffen wat er op wijst dat het een antropogene laag is. Op een diepte van 1,40 m beneden maaiveld vangt de moederbodem aan (3, C-horizont). Deze bestaat uit een geel matig grof zand. Deze laag komt overeen met de laag waarin de archeologische resten zijn aangetroffen in de onderzochte zone. De diepte waarop de wadi aangelegd wordt komt ongeveer overeen met de top van de C-horizont. In dit geval is dat het eerste archeologisch leesbare niveau.

³² Cleda 2021.

³³ Cleda 2022.

Figuur 9: Profiel 1 (links) en profieltekening (rechts) van het proefsleuvenonderzoek (© Cleda 2022, 28).

6.2 SPOREN EN STRUCTUREN

De onderzochte zone komt overeen met de ligging van de wadi. Deze was reeds uitgegraven tot de geplande diepte. Deze diepte kwam overeen met de top van de C-horizont. Dit is ter hoogte van de Markt in Rumst het eerste leesbare archeologische niveau. De contouren van de wadi komen overeen met de contouren van de werkput. Deze heeft een oppervlakte van 96,55 m². De gemiddelde maaiveldhoogte op dit deel van de markt van Rumst bedraagt 5,60 mTAW. De wadi werd uitgegraven tot op een diepte van 0,90 m beneden maaiveld. Het archeologisch vlak lag op een hoogte van ongeveer 4,70 mTAW.

In totaal zijn in de werkput 8 sporen aangetroffen en 1 recente verstoring (Figuur 10 - 12). De sporen bestaan uit 5 losstaande sporen (nummers 1-5) en 3 lagen (nummers 6-8). Centraal doorheen de werkput loopt een recente verstoring. Het is een rioleringsseuf waar een rioolbuis in gelegen heeft. Deze doorsnijdt de werkput van noord naar zuid. Tussen de sporen kon geen samenhangende structuur vastgesteld worden.

Figuur 10: GRB-basiskaart (© Digitaal Vlaanderen) met weergave van de werkput en alle sporen (© agentschap Onroerend Erfgoed).

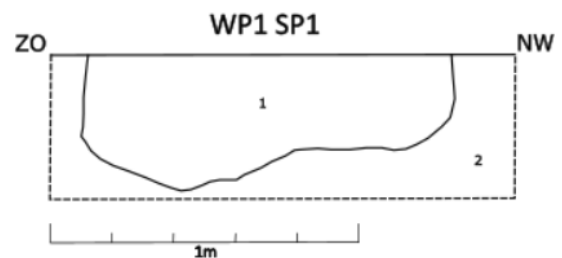

Figuur 11: Vlakfoto van het noordelijk deel van de werkput (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto: ABO nv).

Figuur 12: Vlakfoto van het zuidelijk deel van de werkput (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto: ABO nv).

Spoor 1 is een kuil in het noordwesten van de werkput (Figuur 13). Het spoor heeft een ovale vorm (122 x 40 cm) en was moeilijk te herkennen in het vlak. Het spoor heeft een donker grijsbruine kleur en onderscheidt zich van de archeologisch vlak door de aanwezigheid van houtskoolspikkels. Op basis van de coupe die geplaatst is, kan het spoor geïnterpreteerd worden als kuil. Aan de zuidoostkant gaat het dieper dan aan de noordwestkant. De spoorvulling bestaat uit één laag die vrij heterogeen is. Ze heeft een donker grijsbruine kleur en bevat houtskoolspikkels. Er werden geen vondsten aangetroffen in het spoor. Door de beperkte informatie en omdat de onderzochte zone relatief klein is, waardoor het spoor niet in een ruimere context geplaatst kan worden, kan er geen concrete interpretatie gegeven worden aan het spoor.

Figuur 13: Spoor 1 in vlak (boven), de coupe (linksonder) en de coupetekening (rechtsonder) (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's en tekening: ABO nv).

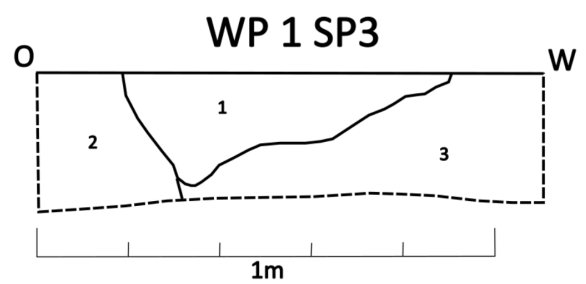
Spoor 2 bevindt zich iets ten oosten van spoor 1 en wordt doorsneden door spoor 6 (Figuur 14). Het spoor heeft een onregelmatige vorm. Dit komt deels doordat het doorsneden wordt door spoor 6. De vulling komt redelijk overeen met die van spoor 1. Het verschil is dat er geen houtskoolspikkels aanwezig zijn. Waar spoor 1 nog een duidelijke aflijning had in de coupe is dat voor spoor 2 niet het geval. In de coupe wordt een uitloging van de bovenliggende lagen waargenomen die een vrij grillig verloop kent. In het oosten wordt het spoor duidelijk doorsneden door spoor 6. Na het couperen lijkt het hier dan ook eerder om een natuurlijk spoor te gaan dat gekenmerkt wordt door een accumulatie van bodemvormingssporen.

Figuur 14: Spoor 2 in vlak (boven) en de coupe (onder) (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's: ABO nv).

Spoor 3 ligt wat meer richting het centrum van de werkput en wordt ook doorsneden door spoor 6 (Figuur 15). Spoor 3 is vrij heterogeen. Over het algemeen heeft het een donker grijsbruine kleur, maar er zitten ook lichtbeige vlekken van de C-horizont in. In het vlak lijkt het spoor op spoor 2, maar in de coupe is er een duidelijke aflijning waarneembaar. Van west naar oost gaat het spoor dieper tot het in het oosten doorsneden wordt door spoor 6. Spoor 3 kan net als spoor 1 geïnterpreteerd worden als kuil. In het oosten wordt het duidelijk doorsneden door spoor 6. Er is geen vondstmateriaal aangetroffen in spoor 3. Net als voor spoor 1 kan er geen duidelijke interpretatie aan het spoor gegeven worden.

Figuur 15: Spoor 3 in vlak (boven), de coupe (midden) en coupetekening (onder) (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's en tekening: ABO nv).

Sporen 4 en 5 bevinden zich in het zuiden van de werkput. Het zijn twee ronde sporen met een gelijke samenstelling (Figuur 16). Ze hebben een donkergrijsbruine kleur en bevatten houtskoolspikkels. De sporen worden gekenmerkt door de aanwezigheid van wortels. In de coupes is een aflijning waarneembaar, maar deze is niet duidelijk (Figuur 17). Bovendien werd er geen vondstmateriaal in aangetroffen. Het lijkt om antropogene sporen te gaan, maar er kan geen interpretatie voor de sporen worden gegeven.

2025C329 WP01 VL01 SP004 D10

2025C329 WP01 VL01 SP005 D9

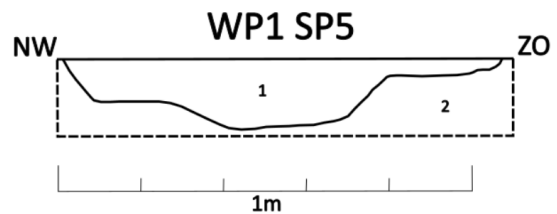
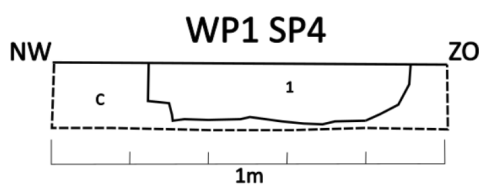
Figuur 16: Sporen 4 (links) en 5 (rechts) in vlak (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's ABO nv).

2025C329 WP01 VL01 SP005 CP01 [SP005] D15

2025C329 WP01 VL01 SP004 CP01 [SP004] D22

Figuur 17: Coupe op sporen 4 en 5 (boven) en de coupetekeningen (onder) (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's en tekeningen: ABO nv).

De laatste 3 sporen (6, 7 en 8) zijn grote vlekken die in het vlak werden herkend (Figuur 18). Het lijkt over een bovenliggende laag te gaan die zich in de diepte verderzet. In de coupe van spoor 3 is duidelijk dat deze de onderliggende sporen doorsnijdt en dus jonger is. In deze sporen worden resten uit

verschillende periodes aangetroffen. Mogelijk komt deze laag overeen met laag 2 uit het eerder besproken profiel. Deze hypothese kan echter niet hard worden gemaakt.

Aangezien de wadi niet dieper uitgegraven wordt, werd beslist om deze lagen in eerste instantie te onderzoeken door middel van een boring. In het geval deze lagen zeer dun zouden zijn, zou er onvoldoende buffer zijn om eventuele onderliggende archeologische sporen *in situ* te bewaren en dienden ze verder onderzocht te worden. Indien de lagen voldoende dik waren, diende er niet dieper gegraven te worden en blijft de laag en eventuele onderliggende sporen *in situ* behouden.

De sporen hebben alle drie een gelijkaardige samenstelling. Ze bestaan uit donker zwartbruin matig grof zand. Ze hebben een onregelmatige vorm en bevatten stukjes en brokjes baksteen en houtskool. Zoals eerder gezegd zijn in deze sporen resten aangetroffen uit verschillende periodes (Romeinse tijd, middeleeuwen en nieuwe tijden). De vondsten lijken zich echter niet in context te bevinden en werden daarom niet ingezameld. De sporen zijn onderzocht door middel van een boring. De boring is ongeveer in het midden van het spoor geplaatst. De spoorvulling was in alle drie de sporen hetzelfde en bestond uit 1 laag (Figuur 19). Ze bestaat uit een donker bruinzwart zand en bevat zwak houtskoolspikkels. In spoor 6 gaat deze tot een diepte van 0,80 m onder het vlak, in spoor 7 tot 0,75 m onder het vlak en in spoor 8 tot een diepte van 0,65 m onder het vlak. Daarna gaat het spoor vrij scherp over naar de onderliggende C-horizont. Deze drie sporen werden dus niet verder afgegraven en bleven *in situ* bewaard.

2025C329 WP01 VL01 SP006 D11

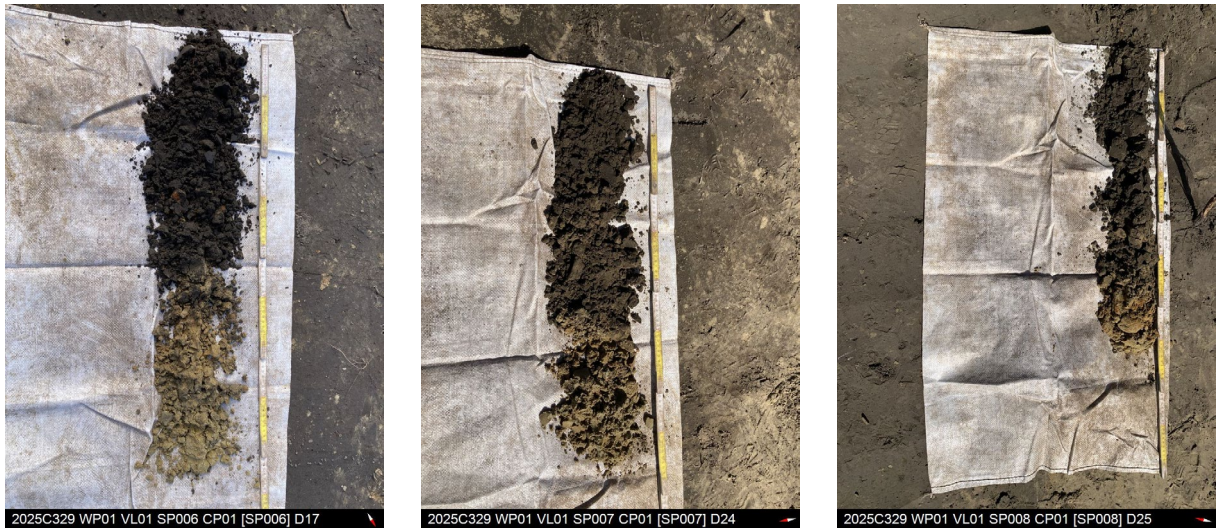
2025C329 WP01 VL01 SP007 D12

2025C329 WP01 VL01 SP008 D13

Figuur 18: Sporen 6 (boven), 7 (midden) en 8 (onder) in vlak (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's: ABO nv).

Figuur 19: Boringen in sporen 6 (linksboven), 7 (rechtsboven) en 8 (onder) (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto's: ABO nv).

6.3 VONDSTEN

Bij aanvang van de archeologische registratie van deze toevalsvondst waren de bodemingrepen (met name het uitgraven van de wadi) reeds uitgevoerd tot op de geplande diepte. Er werden geen vondsten aangetroffen in het vlak. De werkput had op dit moment enkele dagen open gelegen. De wanden van de werkput vormden hellende vlakken waarin veel bouwpuin zat. Bij het couperen van de sporen werden verder geen vondsten aangetroffen.

6.4 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Gelet op de historische studie en recente archeologische onderzoeken in de onmiddellijke omgeving van de voorliggende werkput kon uitgegaan worden van een verhoogde trefkans voor vondsten en sporen uit de Romeinse tijd, de late middeleeuwen, de nieuwe en de nieuwste tijd. Het is echter niet mogelijk om de sporen uit de werkput nader te determineren in functie of tijd omwille van de volgende redenen:

- **Ruimtelijke context:** Bij aanvang van de registratie van de werkput was reeds de maximale beoogde uitgraving in zowel breedte als diepte bereikt. De volledige werkput beslaat een oppervlakte van slechts 96,55 m² en kent een langgerekte vorm. Hierbij ontbreekt een ruimere horizontale context waar spoorpatronen (zoals bijvoorbeeld plattegronden) in herkend kunnen worden. De diepere sporen werden enkel onderzocht door middel van een boring: het archeologisch onderzoek beoogt geen diepere verstoringen indien de sporen *in situ* bewaard kunnen blijven.
- **Verstoringen:** Zowel uit de opgraving van de toevalsvondst als het eerder uitgevoerde proefsleuvenonderzoek blijkt de aanwezigheid van diep reikende recente verstoringen (onder meer door de aanleg en uitbraak van nutsleidingen) binnen de werkput. Deze kunnen eerder aanwezige archeologisch relevante sporen hebben vernietigd. De ondergrond van de Markt zelf bestaat, als een centrale plaats in de dorpskern, uit een bodem met een sterke antropogene invloed. Een lange continuïteit van bewoning in deze dorpskern maakt dat opvullagen artefacten uit uiteenlopende historische periodes kunnen omvatten. Hierdoor moet opgelet worden met intrusief materiaal in het vlak en de sporen.

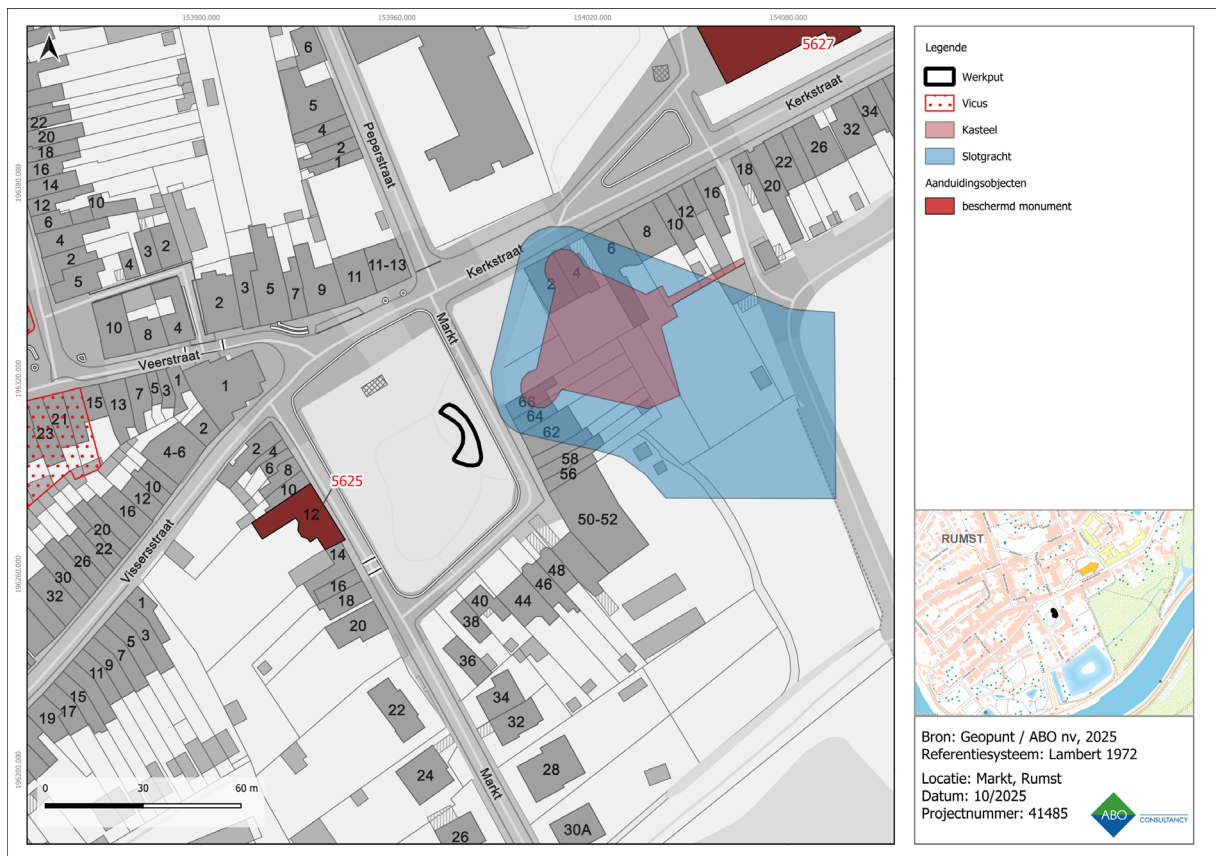
- **Gebrek aan vondsten:** Er werden noch in het vlak noch bij couperen van de ondiepe sporen archeologisch relevante vondsten aangetroffen of ingezameld. Hierdoor ontbreekt de mogelijkheid om een relatieve datering aan de sporen te kunnen toewijzen.

Eerder in dit eindverslag werden op basis van de toestand van de werkput voor registratie 4 onderzoeksvragen benoemd (zie hoofdstuk, p. 9). Hier wordt getracht een antwoord op deze vragen te bieden:

- **Wat is de aard en datering van de aangetroffen sporen en vondsten?**
Bij registreren van de toevalsvondst werden geen vondsten aangetroffen, noch in het vlak noch bij couperen van de sporen. In sporen 6, 7 en 8 werden vondsten uit de Romeinse tijd, middeleeuwen en nieuwe tijden aangetroffen. Deze sporen worden geïnterpreteerd als deel van een laag die lokaal dieper gaat, en de vondsten leken zich niet in primaire context te bevinden. Gezien de aanwezigheid van vondsten uit verschillende periodes tot de nieuwste tijden, en de grote hoeveelheid sporen die in de buurt zijn aangetroffen, gaat het waarschijnlijk om lagen uit de nieuwste tijden waarin ook materiaal van verschillende oudere lagen en sporen werd opgenomen.
- **Hoe verhouden sporen en vondsten zich tot de nabijgelegen Romeinse vicus van Rumst?**
De Inventaris Onroerend Erfgoed duidt het archeologisch geheel van de vicus van Rumst aan vanaf een afstand van 100 m ten westen van de voorliggende werkput. Recente toevalsvondsten wijzen echter op Romeinse sporen en vondsten die tussen de aangeduide vicus en de werkput aanwezig zijn, zoals onder meer brandrestengraven op 90 m naar het noordwesten en een laag vol Romeins puin op 65 m naar het westen. Ook ter hoogte van de Sint-Pieterskerk, 129 m naar het noordoosten gelegen, werden eerder losse vondsten uit de Romeinse tijd aangetroffen. Het gebrek aan vondsten uit de voorliggende werkput maakt dat een toewijzing aan de Romeinse periode niet mogelijk is; al kan deze ook niet worden uitgesloten.
- **Hoe verhouden sporen en vondsten zich tot het nabijgelegen middeleeuwse kasteel van Rumst?**
Een recent syntheseplan betreffende uitgevoerd onderzoek naar het kasteel van Rumst toont aan dat de slotgracht zich op ongeveer 10 m ten oosten van de werkput bevindt; de zuidwestelijke hoektoren ligt op 18 m. Het gebrek aan vondsten uit de voorliggende werkput maakt dat een toewijzing aan de late middeleeuwen niet mogelijk is; al kan deze ook niet worden uitgesloten.
- **Wat betekenen de onderzoeksresultaten voor toekomstige bodemingrepen op de Markt van Rumst?**
De grootste kenniswinst van dit onderzoek wordt gehaald uit het feit dat er nog steeds een archeologisch vlak aanwezig is onder de geroerde lagen op het terrein. Hoewel de geregistreerde sporen geen vondsten, functies of dateringen opleverden, konden de grotere sporen *in situ* bewaard blijven. De strategische en centrale positie van het terrein, nabij kerk, kasteel, drossaardwoning en vicus, maken dat er potentieel sporen uit een grote waaier aan historische periodes aanwezig zijn. Deze en andere toevalsvondsten maken het mogelijk om een correcte inschatting te maken van de impact van toekomstige bodemingrepen op archeologische waarden binnen het terrein.

De Markt behoudt, ondanks recente bodemingrepen en vastgestelde verstoringen, een archeologisch kennispotentieel. Aangetroffen (grote) sporen uit deze werkput konden *in situ* bewaard blijven.

Figuur 20: Weergave van de ligging van het kasteel, de vicus, drossaardwoning en kerk ten opzichte van de werkput, geprojecteerd op het GRB (© Digitaal Vlaanderen, agentschap Onroerend Erfgoed).

6.5 SYNTHESE VAN DE KENNIS OVER DE ARCHEOLOGISCHE SITE

De volledige beoogde bodemingreep, zowel in oppervlakte als in diepte, was reeds uitgevoerd voor melding werd gedaan van de toevalsvondst. Bij de opgraving werd de put niet uitgebreid en enkel het aangelegde vlak met behulp van een schop opgeschaafd. Bij registratie van voorliggende toevalsvondst op de Markt te Rumst werden noch in het vlak noch in de sporen archeologische vondsten geregistreerd.

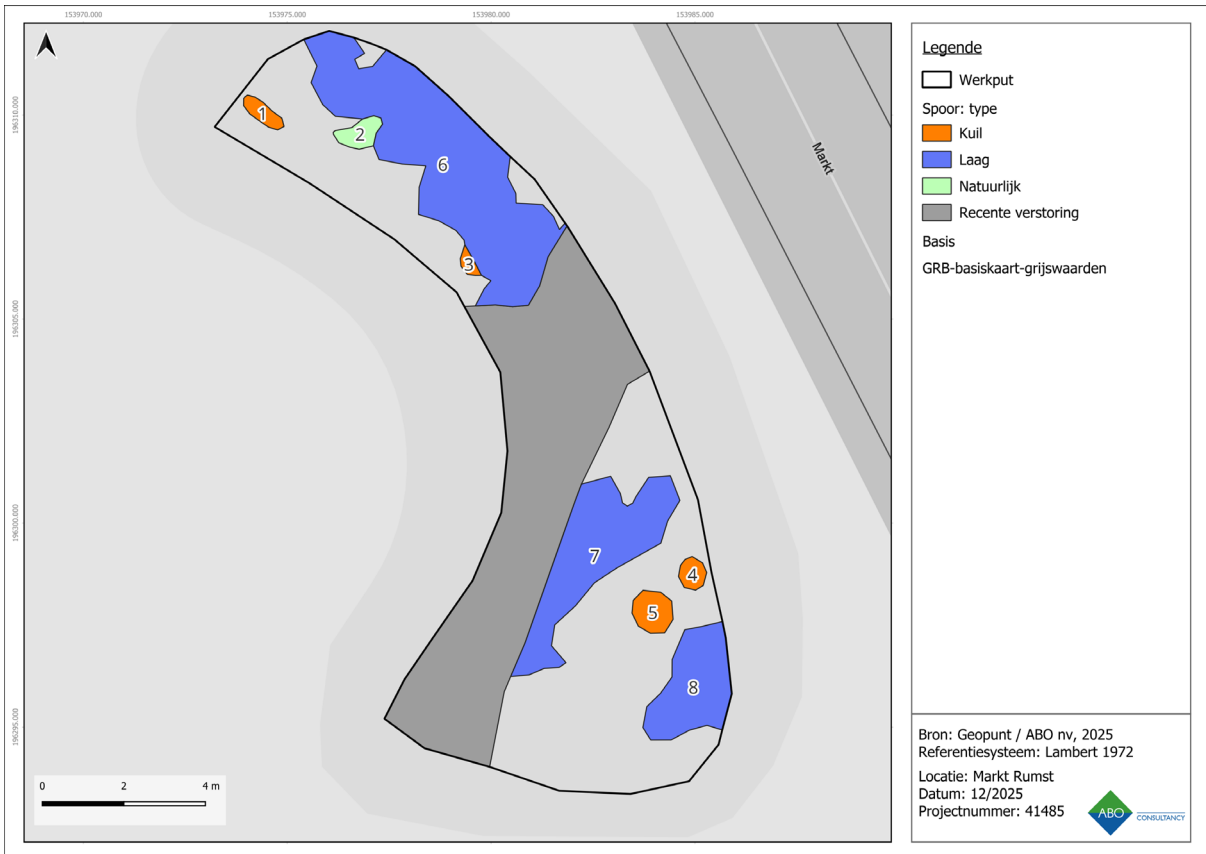
Acht sporen werden in het vlak aangeduid en onderzocht (Figuur 21). Sporen 1 en 3 zijn ovale kuilen bestaande uit één laag met een heterogene vulling en houtskoolspikkels. Spoor 2 heeft een onregelmatige vorm en bleek na couperen van natuurlijke oorsprong. Sporen 4 en 5 zijn ronde kuilen met een donkergrijsbruine kleur en houtskoolspikkels. Sporen 6, 7 en 8 zijn grote onregelmatige vlekken in het vlak die niet manueel gecoupeerd konden worden. De maximale beoogde bodemingreep was reeds uitgevoerd, dus werd naar de diepte van deze sporen gepeild door middel van boringen. Ze hebben een donker zwartbruine vulling van grof zand en reiken respectievelijk tot 0,80 m, 0,75 m en 0,65 m onder het vlak.

Er kon geen verband tussen de verschillende sporen aangetoond worden. Een gebrek aan vondsten maakt dat de sporen ook niet gedateerd kunnen worden. In de kuilen (spoor 1, 3, 4 en 5) werd geen vondstmateriaal aangetroffen, deze sporen konden niet gedateerd worden. In de lagen (sporen 6-8) werd materiaal uit de Romeinse tijd, maar ook uit latere periodes, aangetroffen. Het lijkt om een post-middeleeuwse laag te gaan. Spoor 6 doorsnijdt spoor 3 en is dus jonger. Voor spoor 3 kan geen datering gegeven worden (Figuur 22).

In dit eindverslag werd een synthese gemaakt van de archeologische voorkennis van nabijgelegen archeologische locaties, met name de vicus in het westen, het kasteel in het oosten en de markt zelf.

Ook op basis van deze syntheses konden de sporen niet toegewezen worden aan een specifieke periode of functie. De site kan aldus moeilijk naar waarde geschat worden of binnen de context van ruimere gehelen geplaatst.

Drie grote sporen konden *in situ* bewaard blijven. Het bestaan van deze en andere sporen op geringe diepte onder het marktplein (zoals ook blijkt uit archeologische sporen die werden waargenomen bij het graven van een andere wadi ten zuidwesten van het onderzoeksgebied³⁴) toont aan dat er nog steeds een potentieel op kennisvermeerdering geldt voor toekomstige bodemingrepen ter hoogte van de Markt. Gelet op de nabijheid van de *vicus* kunnen Romeinse sporen verwacht worden, door het kasteel middeleeuwse, en ook blijkt uit historische kaarten dat sporen uit de nieuwe tijd aanwezig kunnen zijn.

Figuur 21: GRB-basiskaart (© Digitaal Vlaanderen) met weergave van de werkput en de spoortypes (© agentschap Onroerend Erfgoed).

³⁴ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025n.

Figuur 22: GRB-basiskaart (© Digitaal Vlaanderen) met weergave van de werkput en de datering van de aangetroffen sporen (© agentschap Onroerend Erfgoed).

7 SAMENVATTING

Bij het uitgraven van een wadi op de Markt te Rumst werd na het aantreffen van 8 zichtbare sporen in het vlak een toevalsvondst gemeld op 25 maart 2025. De werkput kon niet verdiept of uitgebreid worden daar de maximale geplande bodemingreep reeds uitgevoerd was. In het vlak of de sporen werden geen relevante archeologische vondsten aangetroffen. Eén spoor bleek na couperen natuurlijk. Vier andere sporen waren ondiepe kuilen zonder vondsten of duidelijke functie. Drie grote onregelmatige sporen bleken op basis van boringen tot op een diepte van meer dan 0,65 m onder het vlak bewaard. Het lijkt om lokaal dieper gaande delen van de bovenliggende laag te gaan. De kleine sporen werden gecoupeerd en geregistreerd. De grote sporen werden in het vlak geregistreerd en blijven *in situ* bewaard. De toevalsvondst toont aan dat ter hoogte van de Markt nog steeds een archeologisch kennispotentieel geldt.

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025j: *Dorpswoning* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/14005> (geraadpleegd op 18 december 2025).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025k: *Dorpswoning* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/14008> (geraadpleegd op 18 december 2025).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025l: *Landhuis* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13997> (geraadpleegd op 18 december 2025).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025m: *Oorlogsmonument Rumst* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/216160> (geraadpleegd op 18 december 2025).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025n: *Markt 40* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/993421> (geraadpleegd op 18 december 2025).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025o: *Markt 13* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/994053> (geraadpleegd op 18 december 2025).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025p: *Peperstraat 1* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/994058> (geraadpleegd op 18 december 2025).

9 BIJLAGEN

9.1 LIJST VAN PLANNEN EN KAARTEN

Plannummer	Analoog / Digitaal	Schaal	Beschrijving / spoornummer(s)	Type plan/ tekening	Datum
1	Digitaal	1:20	Coupetekening spoor 1	Coupetekening	2025-03-31
2	Digitaal	1:20	Coupetekening spoor 2	Coupetekening	2025-03-31
3	Digitaal	1:20	Coupetekening spoor 3	Coupetekening	2025-03-31
4	Digitaal	1:20	Coupetekening spoor 4	Coupetekening	2025-03-31
5	Digitaal	1:20	Coupetekening spoor 5	Coupetekening	2025-03-31
6	Digitaal		Werkput Ferrariskaart	Grondplan	2025-10-01
7	Digitaal		Werkput kasteel - vicus (GRB)	Grondplan	2025-10-01
8	Digitaal		Werkput sporen - proefsleuvenonderzoek (GRB)	Grondplan	2025-10-01
9	Digitaal		Werkput sporen datering (GRB)	Grondplan	2025-10-01
10	Digitaal		Werkput spoortype (GRB)	Grondplan	2025-12-01
11	Digitaal		Werkput synthese archeologische onderzoeken (GRB)	Grondplan	2025-09-01
12	Digitaal		Werkput topografische kaart	Grondplan	2025-09-01

9.2 LIJST VAN FOTO'S

Fotonaam	Beschrijving / spoornummer(s)	Type foto	Datum
2025c329-wp01-vl01-d1	Werkput 1, vlak 1	Vlaktfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-d2	Werkput 1, vlak 1	Vlaktfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-d3	Werkput 1, vlak 1	Vlaktfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-d4	Werkput 1, vlak 1	Vlaktfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-d5	Werkput 1, vlak 1	Vlaktfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp001-d6	Werkput 1, vlak 1, spoor 1	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp002-d7	Werkput 1, vlak 1, spoor 2	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp003-d8	Werkput 1, vlak 1, spoor 3	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp005-d9	Werkput 1, vlak 1, spoor 5	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp004-d10	Werkput 1, vlak 1, spoor 4	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp006-d11	Werkput 1, vlak 1, spoor 6	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp007-d12	Werkput 1, vlak 1, spoor 7	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp008-d13	Werkput 1, vlak 1, spoor 8	Spoorfoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp001-cp01_sp001-d14	Werkput 1, vlak 1, spoor 1, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp005-cp01_sp005-d15	Werkput 1, vlak 1, spoor 5, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp005-cp01_sp005-d16	Werkput 1, vlak 1, spoor 5, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp006-cp01_sp006-d17	Werkput 1, vlak 1, spoor 6, coupe (boring)	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp003-cp01_sp003-d18	Werkput 1, vlak 1, spoor 3, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp003-cp01_sp003-d19	Werkput 1, vlak 1, spoor 3, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp002-cp01_sp002-d20	Werkput 1, vlak 1, spoor 2, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp002-cp01_sp002-d21	Werkput 1, vlak 1, spoor 2, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp004-cp01_sp004-d22	Werkput 1, vlak 1, spoor 4, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp004-cp01_sp004-d23	Werkput 1, vlak 1, spoor 4, coupe	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp007-cp01_sp007-d24	Werkput 1, vlak 1, spoor 7, coupe (boring)	Coupefoto	2025-03-31
2025c329-wp01-vl01-sp008-cp01_sp008-d25	Werkput 1, vlak 1, spoor 8, coupe (boring)	Coupefoto	2025-03-31

